

22^e jaargang nr. 3, maart 2007

Stichter Berichter

UITGAVE VAN DE STICHTSE VRIJE SCHOOL

De 9^e klas;

vrijheid, gelijkheid en broederschap!

Schoolagenda winter 2006/2007

Maandag	19 maart		12H/13V Mondeling Examen Ne/Eng/Du/Fr/ckv3B
Woensdag	21 maart		Rapportvergadering klas 7 Klas 7 en 8 na 12.15 uur vrij
Donderdag	22 maart	20.00 uur	dMR-vergadering Rapportvergadering klas 8 Klas 7 + 8 na 12.15 uur vrij Einde blok 3 klas 9 + 10
Vrijdag	23 maart		Leerlingenfeest Inhaalmiddag (er is wel les)
Dinsdag	27 maart	20.00 uur	"Levende School". Lezing over Christus
Vrijdag	30 maart		Toneel klas 10D Rapporten 7 + 8
Zondag	1 april	10.30 uur 11.30 uur	Jeugdhandeling Offerhandeling
Maandag	2 april		Sluiting aanvraag Vwo-kort (voor klas 10)
Dinsdag	3 april	20.00 uur	"Levende School", lezing over Christus Opschoondag "1en", "H", en "P" voor Klas 10 vmbo-t, klas 11 en 12 Vwo
Donderdag	5 april	10.45 uur 12.00 uur 19.30 uur	Paasviering leerlingen Paasafsluiting leraren Slotconcert examenklas
Vrijdag	6 t/m 9 april		Goede Vrijdag / Pasen
Dinsdag	10 april		Laatste herkansing 12H + 13V
Woensdag	11 april	12.45 uur	Inleveren eindwerkstuk vmbo-t (klad) 1e keuzeadviesvergadering leraren voor klas 9
Donderdag	12 april	15.00 uur	Inhalen/herkansen 9 t/m 13 (vanaf 12.45) Rapportvergadering klas10
Vrijdag	13 april		Laatste herkansing 12H + 13V Laatste herkansing 12H + 13V Inhaalmiddag (wel les)
Woensdag	18 april		Rapporten 9 + 10
Donderdag	19 april	20.00 uur	Kooruitvoering klas 8 + Bovenbouwkoor (Nieuwe kerk te Zeist)
Vrijdag	20 april		Kooruitvoering klas 9 + Bovenbouwkoor (Nieuwe kerk Zeist)
Maandag	23 april		Inleveren eindwerkstuk vmbo-t (net) Ouderavond 12 vwo
Woensdag	25 april		Vakouderavond 7 t/m 10
Donderdag	26 april		Aftekenen examendossier 12H + 13V Leerlingen
Vrijdag	27 april		Toneel 10E Einde blok 3 klas 11 en 12Vwo Inleveren eindwerkstuk 12Vwo (klad)
Maandag	30 april t/m 6 mei		Tulpvakantie
Maandag	7 mei		Studiedag Middenbouw Biografiedag Bovenbouw; geen lessen
Dinsdag	8 mei		Studiedag Middenbouw Biografiedag Bovenbouw; geen lessen
Woensdag	9 mei		Lerarenuutje; geen lessen
Donderdag	10 mei	20.00 uur	Ouderplatform
Vrijdag	11 mei		Schoolexamencijfers vmbo-t aftekenen Eindwerkstuk presentaties 11 vmbo-t
Maandag	14 mei	20.00 uur	Inleveren eindwerkstuk 12Vwo (net) dMR-vergadering
Dinsdag	15 mei		Ouderavond klas 7
Woensdag	16 mei		Start Centraal Examen havo/vwo Opvoering CKV 3 Dans
Donderdag	17 en 18 april		Hemelvaart
Maandag	21 mei	13.30 uur	Centraal Examen Centraal Examen vmbo-t Nederlands Ouderavond klas 10
Dinsdag	22 mei		Centraal Examen
Woensdag	23 mei		2e Keuzeadviesvergadering leraren klas 9 Centraal Examen
Donderdag	24 mei		Ouderavond klas 11 Centraal Examen
Vrijdag	25 mei	13.30 uur	Rapportvergadering klas 11 Centraal Examen Centraal Examen vmbo-t Engels
Maandag	28 mei		Inhaalmiddag (wel les)
Dinsdag	29 mei		Toneel 10E Pinksteren
Woensdag	30 mei		Centraal Examen Landmeten 10a/10b, stage 10d/10e
Donderdag	31 mei		Ouderavond klas 8 Centraal Examen Rapporten klas 11 + 12Vwo
Vrijdag	1 juni		Centraal Examen Eindwerkstukpresentaties 12Vwo
Zaterdag	2 juni		Centraal Examen Eindwerkstukpresentaties 12Vwo
Maandag	4 juni		Eindwerkstukpresentaties 12Vwo Stage 10a/10b (begin) Stage 10d/10e (vervolg)
Maandag	11 juni		Werkweek 7 + 9 Kunstreis klas 11 (t/m 15 juni)
Woensdag	13 juni		Landmeten 10d/10e
Donderdag	14 juni		Stage 10a/10b (vervolg) Uitslag Centraal Examen vmbo-t Uitslag Centraal Examen havo/vwo

Van de redactie

'Tussen tafellaken en servet', zo ver willen we niet gaan. Maar toch... de negende klas leerling is niet langer de middenbouwer die beschermd wordt door een eigen lokaal en een eigen klassenleraar. Maar ook nog niet de tiende klasser die op niveau is ingedeeld en met de Tweede Fase is begonnen aan de spurt naar het eindexamen. De negende klas leerling heeft een bijzondere positie. De vrijheid wordt groter; de negende klasser mag voor het eerst op het achterplein komen. Maar ook de verantwoordelijkheden zijn groter voor de leerlingen in de negende klas. Want met het achterplein is er ook de mogelijkheid gekomen om te gaan roken.

En dit zijn dan nog maar een paar kleine voorbeelden van dingen die veranderen in het dagelijks leven van de negen klas leerling. Het is een turbulent jaar, de negende klas. Daar houden we in de lessen speciaal rekening mee. Want wat komt er een hoop kracht los bij deze leerlingen en wat kunnen ze daar veel mee bereiken als ze op de juiste manier en met de juiste lesstof worden aangesproken. Daaraan werken we hard. Hoe we dat doen, en meer, kunt u lezen in deze nieuwe uitgave van de Stichter Berichter.

De redactie,

Annelies den Ouden

Pieter Joost Sluis

Colofon

Redactie: Annelies den Ouden,
Pieter Joost Sluis

Druk: Drukkerij Kerckebosch bv

Advertenties: Redactie
Stichter Berichter

Reacties: naar Socrateslaan 24
3707 GL of
post@svszeist.nl

Foto omslag: 9e klassers poseren
voor de school

Inhoudsopgave

Schoolagenda		2
Colofon		3
Redactioneel		3
Leren "zien" in stapjes en vanuit alle mogelijke richtingen	Joost Sluis	4
Het keuze traject in klas 9 en de nieuwe Tweede Fase (project 2007)	Danielle van Dijk	5
Negende klassen moeten overleven	Annelies den Ouden	7
Over de stages van de 9e klassen	Ruud Gersons	8
Zwart / Wit tekenen als vingeroefeningen voor de ziel	Christa van Kan	10
Geschiedenisperiode in de 9e klas	Betsy Ranken	12
Economie in de negende klas	Wim Sinoo	14
Mededelingen van de dagelijkse leiding	Sven Boogert	15

D E N I E U W E B O E K E R I J

SPIRITUALITEIT RELIGIE FILOSOFIE ANTROPOSOFIE PSYCHOLOGIE
OPVOEDING LITERATUUR POEZIE KINDERBOEKEN KUNSTKAARTEN

STEYNLAAN 55 3701 EC ZEIST T 030 6923250 F 030 2802896
WWW.DENIEUWEBOKERIJ.NL INFO@DENIEUWEBOKERIJ.NL

Leren “zien” in stapjes en vanuit alle mogelijke richtingen.

Periodes in de negende klas.

door Pieter Joost Sluis

Stelt u zich eens voor dat u een ansichtkaart ontvangt met een mooie exotische bloem erop.

U leest de naam van die bloem en vergeet hem vervolgens weer. Nog geen week later krijgt u van iemand diezelfde exotische bloem in een mooi boeket. U onthoudt de naam. Vervolgens “ziet” u de bloem ineens op het etiket van het potje jam, dat al jaren bij u op de ontbijt tafel staat. Hé, nooit eerder opgevallen. Maar het is nog niet klaar, want die warme zomer blijkt in uw voortuin dit plantje uitbundig te bloeien. U vergeet de naam nooit meer.

Zo moet u zich ongeveer voorstellen hoe een 14-jarige de wereld ontdekt. Alles wat er altijd al was, begint hij of zij te “zien” en zoekt zich er een verhouding toe.

Er ontstaat een nieuw bewustzijn. De ingrediënten om dat bewustzijn te voeden zijn al vanaf de vroegste kindertijd verzameld. Het dagelijks ritme, vertrouwde woorden, gewoontes blijven allemaal aanwezig, maar ineens “vindt” de veertienjarige er iets van.

Altijd vroeg opgestaan? Ineens hoeft dat niet zonnig. Vertrouwde woorden? Hoeveel ‘nieuwe’ woorden wilt u (thuis) liever niet uit de mond van uw kinderen horen? Gewoontes? Probeer ze maar vol te houden.

Welke ouders krijgen niet ineens opmerkingen over de haardracht of kleding van hun lieverdjes. Meestal is ‘t stom, ouderwets, helemaal uit of iets dergelijks.

De eerste fase van bewustwording is dan ook een afzetten tegen het oude, vertrouwde. Deze fase zet zich in de achtste klas al in, in de negende klas komt zij tot volle ontplooiing. De waarnemingen worden steeds nauwkeuriger en de oordelen scherper.

Confrontatie

Op deze ontwikkeling speelt de vrije school door middel van het leerplan expliciet in. Elders kunt u lezen over het tekenonderwijs in zwart-wit, de stage en de geschiedenisles: revolutie.

Bij het vak Nederlands krijgen de leerlingen voeding om hun gevoelens te verwoorden in Romantiek en Rationalisme, en de kunst van het relativeren met humor in dichtkunst en literatuur. Bij wiskunde komen nieuwe combinaties, trigonometrie, cirkelmeetkunde en talstelsels aan de orde. Er gaat een nieuwe wereld open als je in een twee- drie- of twaalf-talig stelsel leert tellen en de nieuwe waarden aan de getallen leert interpreteren. Vooral het consequent doorvoeren neemt je mee in een abstracte wereld, maar toch weer realistische wereld als de talstelsels worden toegepast, zoals het binaire, of

tweetalig stelsel waarvan de computer gebruik maakt. Mochten de achtsteklassers nog het skelet leren als harde kern van de mens, om stevig leren te staan, in de negende klas komen bij de biologe de zintuigen langs. Wat is een oor, wat is een oog en wat dóén de zintuigen. Wat neem je als leerling waar, wat zie je voor het gemak maar niet. Zo word je geconfronteerd met je beperkingen, word je je bewust niet alles te zien, zoals ik aan het begin van dit verhaal al schetste.

Niets meer te verdoezelen

In de aardrijkskundeles kunnen de onrustgevoelens, de zielerorselen vergeleken worden met het onderwerp vulkanisme. Natuurlijk wordt dit niet verteld, maar zit dit impliciet in het verschijnsel. Je kunt gevoelens onder een flinke aardlaag verborgen houden, maar er kunnen barsten ontstaan. Er zitten scheuren in. wie kent niet de plotselinge uitbarstingen van woede of de onverklaarbare huilbuien. Erosie (slijten, dunner worden. Sedimentatie: afzetten van nieuwe lagen, een dikker pantser om de kern. Geologie, kennis van de harde aarde. Onderwerpen die je eerder of later in je ontwikkeling allemaal kunt ‘leren’, maar nooit meer zo beleven als op je veertiende-vijftiende jaar. Daarbij ondersteunen de

handarbeidvakken de ontwikkeling van de leerling door zich weer op een ander manier uiteen te zetten met weer ander materiaal. Etsen maken. Het spiegelbeeldig denken kwam al eerder aan de orde bij het linsnijden. Nu wordt er in koper gekrast en staat ieder lijntje er meteen. Er valt niks meer te verdoezelen. Bij het afdrukken blijkt hoe nauwkeurig je geweest bent.

Na al het leren komt in de negende de grote confrontatie aan het eind van het jaar, zoals u hebt kunnen lezen bij het vervolgtraject: welke opleiding past het beste bij me, welk niveau kan ik volgen. Ook dat is zwart wit en veroorzaakt soms een heftige eruptie. Het leren “zien” gebeurt in stapjes en vanuit alle mogelijke richtingen.

Het keuzetraject in klas 9 en de nieuwe Tweede Fase (project 2007).

door Danielle van Dijk

Welk examentraject kies je?*

De 9e klas is de klas, waarin een “keuze” wordt gemaakt voor het examentraject. Dat het woord “keuze” tussen aanhalingstekens staat is niet toevallig. Je kunt namelijk niet zomaar een examentraject “kiezen”; je moet aantonen, dat je keuze op de realiteit berust en dat het examen, dat je voor ogen hebt, gehaald kan worden. Het is het lerarencollege dat zich uitsprekt over de haalbaarheid van een examen en dat gebeurt in de zogenaamde “keuzeadviesvergadering”.

Waarop baseert de lerarenvergadering haar (voorlopig) besluit?

De lerarenvergadering bespreekt in april elke leerling van de 9e klas. Naast de resultaten wordt er ook naar andere dingen gekeken, zoals bijvoorbeeld de inzet en diverse relevante competenties. Hieronder volgen de belangrijkste punten: de resultaten van **alle** vakken (van september tot april) de resultaten van de toetsweek de inzet tijdens de lessen het maken van het huiswerk en het op tijd inleveren van schriften, opdrachten en werkstukken doorzettingsvermogen / zelfstandigheid in het werk / enthousiasme gezondheid en ander relevante gegevens die van belang kunnen zijn voor het met succes kunnen voltooien van een examentraject.

Het keuzetraject in klas 9: de te volgen stappen.

De keuzeadviesvergadering vindt plaats in april. Een week na deze vergadering worden leerlingen en ouders schriftelijk op de hoogte gesteld van het voorlopige besluit van de leraren. Dit gebeurt door middel van een **formulier** dat teruggestuurd moet worden naar school.

De leerlingen én de ouders tekenen voor **akkoord**, als ze het met het lerarenadvies eens zijn. Als de leerling én/of de ouders het niet eens zijn met het voorgenomen besluit, dan kunnen ze dit met duidelijke redenen omkleed schriftelijk aangeven. De keuzecoördinator, Bart Jeroen Kool, zal samen met een lid van de Dagelijkse Leiding

bekijken wat de haalbaarheid van de aanvragen is. Indien nodig, vindt een gesprek plaats.

Begin **juni** wordt het definitieve niveau vastgesteld: vmbo-t, havo of vwo. Bij vmbo-t moet ook vast gekeken worden welke **sectoren** de leerling gaat doen; bij havo en vwo wordt vast een “**cluster**” geadviseerd. Er zijn twee clusters. Het ene cluster bestaat uit de profielen “Cultuur en Maatschappij” (CM) en “Economie en Maatschappij” (EM); de andere cluster omvat de profielen “Natuur en Gezondheid” (NG) en “Natuur en Techniek” (NT).

Het idee is, dat de havo/vwo leerling in klas 10 alle vakken van zo’n cluster volgt (hij/zij volgt dus in klas 10 de vakken uit twee profielen). Alleen indien dit voor de leerling niet haalbaar is, bijvoorbeeld als het vak economie écht te zwaar is gebleken, kan direct gekozen worden voor één bepaald profiel.

Het zal duidelijk zijn, dat het zolang mogelijk openhouden van de uiteindelijke keuze voordelen biedt. In klas 10 wordt er namelijk voor het eerst in de zogenaamde “profieluren” lesgegeven op vmbo-t, havo of vwo niveau en dan kun je als leerling pas goed ervaren hoe moeilijk (of gemakkelijk) het betreffende vak is.

Aan het einde van de 9e klas (vanaf de nu 9e klas) wordt het individuele examentraject van de vmbo-leerlingen in kaart gebracht. Er moet o.a. voor een specifieke sector gekozen worden. Na het examen vmbo-t in de 10e klas, zal een gedeelte van de geslaagde leerlingen door kunnen naar het havo-traject in de 11e klas. De criteria voor deze doorstroom moeten nog nader ontwikkeld worden.

Klas 10: definitieve keuze voor een profiel (havo/vwo).

Aan het einde van klas 10 wordt voor een definitief profiel gekozen. Dus CM, EM, NG of NT. Stel dat alle vakken van de cluster uit klas 10 je goed bevallen zijn, dan kun je gewoon met deze vakken doorgaan. Er komen dan in klas 11 en/of 12 (havo/vwo) nog wél vakken bij, namelijk die vakken die pas als examenvak starten in klas 11. (geschiedenis, aardrijkskunde, biologie of een kunstvak).

In mei zullen de huidige 9e en 10e klassen meer specifieke informatie ontvangen over de mogelijkheden. Zowel in de klassen als op de ouderavonden wordt hier dan aandacht aan besteed. Voorlopig gaat het er voor de huidige 9e klas om, dat er een “keuze” gemaakt wordt voor het niveau (vmbo-t, havo of vwo) en voor de sector(en) of de clusters (eventueel profielen).

Nieuwe opzet voor de vreemde talen Duits en Frans (geldt voor de huidige 9e en 10e klas havo en vwo).

Havo: Bij de nieuwe inrichting van de Tweede Fase (Project 2007) is bij de havo alleen Engels verplicht. Je moet Frans of Duits kiezen als je het profiel CM kiest. Bij de andere profielen is dit niet verplicht. Als Stichtse Vrije School hebben wij er echter voor gekozen **in klas 10** toch aan **iedereen** Frans of Duits te geven, zodat er een redelijke basis is in één van deze talen. (Ook voor cluster CM/EM is dit nodig). Dat lijkt ons belangrijk voor de algemene ontwikkeling.

Na klas 10 mogen de havisten Frans of Duits laten vallen (behalve voor profiel CM).

Let op: Frans 1 of Duits 1 bestaat niet langer. Elke taal wordt als volledige taal aangeboden (te vergelijken met het vroegere Frans 1,2 of Duits 1,2). Dit betekent, dat de extra vreemde taal zwaarder is. Ook betekent het, dat alle vreemde talen een Centraal Examen (CE) hebben. De vakken kunnen niet langer alleen op schoolexamenniveau (SE) worden afgerond. In klas 10 kunnen de leerlingen ervaren hoe goed ze met Frans of Duits uit de voeten kunnen.

Vwo: Bij de vwo is voortaan (vanaf de huidige 10e klas) naast Engels, Frans óf Duits verplicht. De gekozen taal is hier ook een zogenaamd “totaalvak” (te vergelijken met de oude 1 + 2 variant uit het CM-profiel) en moet afgesloten worden met een Centraal Examen. Bij de vwo hebben we er als Stichtse Vrije School voorlopig voor gekozen dat alle

vwo’ers in klas 10 Frans én Duits doen. Na klas 10 moet er dan gekozen worden: Frans óf Duits.

Nog andere belangrijke informatie over P2007 havo en vwo voor klas 9 en 10.

Alle deelvakken vervallen (dus geen biologie 1 meer of economie 1 etc.)

Alle profielvakken en keuzevakken kennen een Centraal Examen (dus ook de kunstvakken, biologie, frans en Duits).

ANW vervalt als examenvak voor de havo

De Kunstvakken (de oude CKV2 + CKV3) worden zwaarder en veranderen van opzet. Er komt een flink stuk theorie bij! Eén en ander moet nog verder uitgewerkt worden en zal in mei bekend gemaakt worden voor klas 9 en 10. Hier komt in ieder geval nu ook een Centraal Examen bij.

Voor de vervolgoopleidingen in de gezondheidszorg is meestal natuurkunde als vak verplicht. Wij adviseren daarom om voor een toekomst in de gezondheidszorg het NT-profiel te kiezen. De term “Natuur en Gezondheid” is feitelijk erg misleidend.

Een lijst met de benodigde profielen/vakken voor de vervolgoopleidingen wordt in de 9e en 10e klassen uitgedeeld en is bij de administratie of decaan op te vragen

Wiskunde is niet langer een examenvak bij het havo profiel

Open dag: 31 maart
 Proefstuderen: 26 april

FACULTEIT DER MANAGEMENTWETENSCHAPPEN

Weet wat je kiest!

- Economie
- Politologie
- Bestuurskunde
- Bedrijfswetenschappen
- Sociale geografie
- Planologie
- Milieus - maatschappijwetenschappen

Voor info en voorlichtingsdagen:
 Bel ons: 0173 245
 stuur een mailtje naar:
studievoorzichtings@duz.umcn.nl
 of loef naar:
www.studeren-in-nijmegen.nl
 Voor meer informatie klik je op:
www.umcn.nl
 Radboud Universiteit Nijmegen

CM, maar wij kiezen er als Stichtse Vrije School voor om aan iedereen wiskunde te geven tot en met in ieder geval klas 11.

**Het examentraject is een niet onbelangrijk deel van de Vrije School-opleiding. De Vrije School omvat echter véél meer en*

dat kan niet vaak genoeg gezegd worden. Naast het ontwikkelen van de cognitieve vermogens, gaat het immers ook om de vorming van de sociale en emotionele intelligentie. Vrije School- onderwijs dient kunstzinnig onderwijs te zijn.

Negende klassen moeten overleven

door Annelies den Ouden

Op de Stichtse Vrije School gaan we drie keer op reis, om het andere jaar. In de 7e, in de 9e en in de 11e klas. De 9e klassen gaan meestal naar de Ardennen of een vergelijkbaar reisdoel. Survival wordt het wel genoemd maar de vraag is wat je daar onder moet verstaan. De doorsnee 9e klasser is in staat om fysiek zwaardere opgaven aan te kunnen. Zo'n werkweek in de 9e klas is dan ook zeker geen snoepreisje. Vaak gaan ze daarbij over hun grenzen, en daar zit hem nou juist de kern.

Als mentor van een 9e klas mocht ik al een aantal keren mee op survival in de Ardennen. Ik heb het altijd als een feest ervaren. Ook wanneer mij nog vers in het geheugen staat hoe ik zelf dikwijls, behoorlijk tegen mijn eigen grens aanlopend, in verband met vermoeidheid, zere voeten en een zere rug, met een paar hele boze, verdrietige meisjes achteraan liep. Zij waren er dan van overtuigd dat zij de camping niet meer zouden bereiken, hoe zo surviven? Op zo'n moment loop je op karakter en sommige 9e klassers vinden dat nog lastig. Vooral de eerste dagen. Ook niet alle leerlingen zijn het gewend om met hun ouders lange afstanden te lopen. Dan is dit even slikken. Maar de beloning krijg je achteraf, als juist de leerlingen die de grootste drempel hebben genomen en gedurende de week misschien wel het hardste geklaagd hebben bij aankomst in de Socrateslaan trots aan hun ouders vertellen hoe verschrikkelijk zwaar het was, hoe erg de ontberingen wel niet waren maar hoe trots ze zijn op deze prestatie! En daar gaat het over in die negende klas. Ontdekken dat je, zelfs als je denkt dat je aan je grens gekomen bent, nog een reservoir hebt waar je uit kunt putten, als je maar wilt.

Even terugkijken

Een rondje langs een paar 10 klassers die op mijn verzoek nog eens terugkeken op het 9e klas kamp leverde veel hilarische verhalen op! Iedereen heeft nog zeer levendige herinneringen. Zoals aan het lopen met een 15 jaar oude stafkaart, waar kleine stippelweggetjes op stonden die in het landschap onvindbaar bleken. En over het koken, s' avonds voor de tent; een kano die omsloeg met als gevolg een bad in een ijskoude rivier... Hoogtepunt was voor de meeste leerlingen de avonden op de camping. Je hebt een prestatie geleverd, het tentje staat, er is door jezelf een eenvoudige maaltijd gekookt en verorbert en dan om een kampvuur met de hele klas. Zo uit de context van de school, blijkt je opeens

een leuk gesprek te kunnen hebben met een jongen of meisje met wie je nog nooit een woord gewisseld hebt. De meeste leerlingen denken dan ook dat het doel van deze tocht is om de band in de klas te verbeteren, en, zo zeiden veel leerlingen; dat is goed gelukt. Natuurlijk is dat ook erg belangrijk. En niets verbindt meer dan samen ontberingen doorstaan. Toch is het die persoonlijke ontwikkelingsstap die voorop staat als doel bij deze happening.

Als dieptepunt zagen veel leerlingen de eenvoudige campings die ook niet altijd zo hygiënisch waren. Of de pijnlijke voeten; veel leerlingen hebben geen goede schoenen of rugzak. En als je een fysieke prestatie moet leveren is het belangrijk dat je goed materiaal hebt. Dus een goede fiets als er grote afstanden worden gefietst, en goede schoenen als er veel gelopen moet worden. Dat je daar wellicht niet veel geld aan uit wilt/ kunt geven is logisch, maar je kunt vaak met enig rondvragen het een en ander wel lenen.

Ook dit jaar gaan de 9e klassen op overlevingstocht. Ze zullen weer worden aangesproken op hun moed en doorzettingsvermogens. Wat zullen ze weer klagen en ook zullen ze nog lang nagenieten.

Over de stages van de 9e klassen

door Ruud Gersons

Elk jaar gaan de negende klassers twee weken op stage. Het is een winkelpracticum, waarbij de leerling in een detailzaak meedraait en zoveel mogelijk ervaring opdoet met hoe het in een winkel toegaat.

Welke visie zit daar achter? En: hoe ervaren de leerlingen zo'n leermoment buiten het alledaagse leventje op school? Op die vragen zal ik proberen een antwoord te geven.

Vrijheid, gelijkheid en broederschap

Stages in de maatschappij zijn er vanuit de Vrije School niet altijd geweest. Toen ik zelf in 1969 van de bovenbouw van de Geert Groote School (de Amsterdamse Vrije School) af kwam, plonsde ik direct het keiharde bedrijfsleven in, zonder eigenlijk te weten wat mij te wachten stond. Als ik in die periode wel eens terugkeek op mijn schoolloopbaan, dan leek de bovenbouw toch wel een erg veilig en beschermd eilandje, ver weg van de woelige realiteit. Hadden ze ons niet meer moeten voorbereiden op wat ons te wachten stond? Niet dat het mij in het zakenleven slecht af ging. In tegendeel. Ik zag er een boeiende uitdaging in en merkte dat ik er goed tegen opgewassen was; ook tegen de hardheid en de minder prettige kanten van het bedrijfsleven, waarmee ik al snel in aanraking kwam. En toen besepte ik waaraan ik het te danken had. dat ik niet voor de maatschappij terugdeinsde, wat toch veel leeftijdgenoten uit die FlowerPower-tijd juist wèl deden; dat ik niet apathisch achterover ging leunen, maar mijn schouders er onder wilde zetten. Ik herinner mij nog het moment, dat ik besepte dat ik dat in hoge mate aan mijn tijd op de Amsterdamse Vrije school te danken had. Ook mijn talenkennis en het gemak waarmee ik met de meest verschillende mensen kon omgaan, van “hoog” tot “laag”. Blijkbaar waren op dat eilandje van de Vrije School talenten en vaardigheden ontwikkeld, waar je wat mee kon; ook al was er nooit die rechtstreekse kennismaking met de maatschappij geweest, als voorbereiding.

Maar nu zijn de tijden vergeleken bij toen wel erg veranderd. Nog steeds werkt de Vrije School in alle stilte aan sociale- en creatieve vaardigheden, waar je later ècht wat aan hebt. Maar we weten allemaal hoe snel de veranderingen in de wereld om ons heen zich voltrekken. Kunnen we het allemaal nog wel bijbenen? Het is daarom voor de huidige generatie bovenbouwleerlingen een zegen, dat de stages er nu wel zijn.

Vanuit de spirituele achtergrond van het vrijeschoolonderwijs – de antroposofie – kun je de blik op de maatschappij richten en daarin drie gebieden onderscheiden. Rudolf Steiner gaf een duidelijke indeling en gaf daar de naam “Sociale Driegeleding” aan. Het meest basale van deze drie gebieden is die van het economische leven, dat als mogelijkheid in zich draagt dat

de mensheid daarin tot een wereldomvattende “**broederschap**” kan komen. Kan komen; dat dit nog lang niet altijd lukken wil, doet daar niets aan af. Je kunt het economisch leven zien als één groot wereldomvattend “stofwisselingsgebied” van goederen en diensten. Een trede hoger is het gebied van het rechtsleven, dat de mogelijkheid in zich draagt, dat daar de “**gelijkheid**” tussen mensen gestalte kan krijgen. Het is te vergelijken met het middengebied van hart en longen bij de mens. In het gebied van het hart zetelt ook ons gevoelsleven. De hoogste trede van de maatschappelijke driegeleding wordt gevormd door het geestesleven. Dit is het gebied van de geestelijke ontplooiing van de mens; ook het gebied van de kunsten en wetenschappen. In dit gebied kan de menselijke “**vrijheid**” als kwaliteit ontwaken. En het is te vergelijken met het denkende hoofd-gebied van de mens. Zo heeft Rudolf Steiner de oude idealen van de Franse Revolutie – vrijheid, gelijkheid en broederschap – in een nieuw licht geplaatst.

En het is daarom niet toevallig, dat de eerste stage – die van de 9e klasser – plaats vindt in het economische leven. De stage in de tiende klas is een zorg-stage, waarbij het er om gaat te ervaren hoe mensen van elkaar afhankelijk zijn en hoe mensen elkaar kunnen helpen. Veel van deze stages vinden plaats in verzorgingsinstellingen. En in de 11e klas gaat het om een stage in een bedrijf waar een bepaald productieproces plaats vindt. Het waarnemen daarvan is een goede oefening in het leren denken in processen. Tegelijkertijd gaat het ook om het ervaren hoe mensen op de werkvloer met elkaar en hun meerderen omgaan. Hoe werken mensen met elkaar samen? Zo kun je wel stellen dat bij de stages van de klassen 10 en 11 de blik vooral op het sociale is gericht: het middengebied van de Sociale driegeleding. In de 12e klas tenslotte, vindt een stage plaats in een maatschappijvernieuwende instelling. Dat kan zijn een onderneming waar een milieuvriendelijke- en/of mensvriendelijke wijze van werken centraal staat. Of een bedrijf of instelling waar men op zoek is naar nieuwe vormen van maatschap en collegialiteit. Het is duidelijk dat deze stage aansluit bij wat over het gebied van het geestesleven is gezegd: het hoogste niveau van de Sociale Driegeleding.

Solliciteren

We gaan nu wat dieper in op de stages van de 9e klassen. Hoe gaat dat in zijn werk? Elke klas heeft een stagebegeleider, die de stage mede voorbereidt. Bij die voorbereiding hoort o.a. het oefenen met het schrijven van een goede sollicitatiebrief. Is dat gebeurd, dan gaat de leerling – gedekt door een officiële brief van school die hij of zij bij zich heeft – zelf op zoek naar een geschikte winkel. Daarbij wordt in veel gevallen inderdaad “gesolliciteerd” en kan de gemaakte sollicitatiebrief helpen een stageplaats te bemachtigen.

In de brief van school, die gericht is aan de winkelier zelf staat o.a. het te lezen:

“..... Het gaat er om inzicht te krijgen in het reilen en zeilen van een winkelbedrijf.... De leerling krijgt vragen mee over de hoofdactiviteiten van de onderneming: de verkoop. Ten tweede is er een aantal vragen over de aanvullende nevenactiviteiten (Dat kan ook inhouden: de inkoop). Tenslotte zult u daarbij mede met het oog op beroepsoriëntatie geïnterviewd worden over uw eigen beroepskeuze. Naar verwachting zal de leerling tevens een goede vorming opdoen door dienstverlening.....”

Trepain
Plancaanmarkting Milieubewust Bouwen en Wonen

voor al uw leemwerk

- ontwerp/advies/restauratie
- levering leemmateriële
- bouwen van lemen fin-ovens
- uitvoeren opdrachten geheel of gedeeltelijk (door heel Nederland)
- verzorgen van workshops

Bloemendalsestraat 53B
3811 ER Amersfoort
Tel: (033) 470 15 98
Fax: (033) 470 19 14
E-mail: trepain@planet.nl

BOUWEN MET LEEM IS BOUWEN MET INSPIRATIE
Het gebruik van mens- en milieuvriendelijke bouwmaterialen draagt bij aan gezond bouwen en wonen.

EEN ONUITPUTTELIJKE BRON
Leem is duurzaam, eenvoudig en snel te verwerken.

GEZONDHEIDSASPECTEN
Leem zorgt voor een goede vochtregulatie in het binnenmilieu. Ook kan een lemen wand goed warmte opslaan, zodat temperatuurfuctuatie minder voorkomt.

Dat is nogal wat! En als elke leerling een geschikte stageplek heeft weten te bemachtigen, kan de stage van start gaan. De leerlingen zijn uiteraard vaak wat zenuwachtig in het begin en het is allemaal natuurlijk heel spannend. Maar als de stagebegeleider van school in de loop van die twee weken de stagiair met een bezoekje vereert, of bij de winkel opbelt of beide partijen tevreden zijn en of alles naar wens verloopt, dan valt altijd weer op hoe snel vrijeschool-leerlingen hun draai gevonden hebben; zelfs vaak (maar niet altijd) achter de kassa! Zelf liep ik een boekwinkel binnen om even te kijken hoe de stagiair het maakte. Ik werd keurig geholpen door de 9e klasser, die al geleerd had hoe je een boek mooi inpakt in cadeau papier. Vervolgens liet hij mij pinnen en keek daarbij, alsof hij nooit anders had gedaan. En tenslotte verzuchtte de dame aan wiens zorgen de leerling was toevertrouwd, dat het toch wel héél erg prettig zou zijn als hij na de stage terug zou willen komen om te helpen met de inventarisatie omdat hij alles zo snel door had.....! Het was begin januari..... dus inventarisatietijd!

Ja, dan voel ik me toch wel een beetje trots met de kleine bijdrage die ik zelf aan het geheel van de stages te leveren heb. En glunderend stap ik dan weer op de fiets, richting school.

Na de stage komen de leerlingen weer bij elkaar op school en wordt op de eerste dag de mogelijkheid geboden de verschillende ervaringen uit te wisselen. Dan worden die ervaringen verwerkt in een degelijk werkstuk, waaraan best wel hoge eisen gesteld worden. Uit enkele stageverslagen laat ik tenslotte wat fragmenten klinken; meestal uit het nawoord:

Bij een boekhandel:

“Ik vond het een erg leuke stage. Ik heb veel verschillende dingen gedaan en ik heb veel geleerd. Ik vind het nu makkelijker om met klanten om te gaan en ik heb de winkel goed leren kennen....”

Bij een rijwielzaak:

“Ik vond de stage beter dan school: ervaren hoe het echte leven is en lekker werken! Dit was voor mij dus geweldig!.....”

Bij een filiaal van Douglas

“Afen toe had ik het gevoel dat men niet zo goed wist wat ze met mij aanmoesten. Na een poosje ondernam ik maar zelf dingen die handig zouden kunnen zijn..... Ik vond het in de winkel erg leuk, maar zelf zou ik het later niet willen doen. In de omgang met de klanten ben ik niet zo goed. Dat komt, omdat ik niet een klant iets wil aansmeren.”

Bij een lingezaak:

Ik denk, dat als ik langer door was gegaan met het werk, het me een beetje zou gaan vervelen. Als het je eigen winkel betreft, is het wel een stuk aantrekkelijker..... De collectie uitzoeken, beurzen bezoeken, een band opbouwen met de klanten en de vertegenwoordigers.....”

Zwart / Wit tekenen als vingeroefeningen voor de ziel

door Christa van Kan

KAN IK SPREKEN

*Over zwijgzaamheid
Als de woorden stokken
In mijn keel
En woorden overbodig zijn
Een blik
Een gebaar
Kan ik spreken?
In mijn zwijgzaamheid
schreeuw ik het uit*

gedicht van een jongen van 15

De leeftijdsfase waarin de 9e klasser zich bevindt wordt door Rudolf Steiner * de fase van de aarderijpheid genoemd.

Eenzijds verwijst deze benaming naar de grote fysieke veranderingen die op zich op deze leeftijd voltrekken. De jongens die voor de zomervakantie in de 8e klas nog enigszins op ooghoogte afscheid namen, torenen halverwege de 9e klas hoog boven mij uit. De meisjes krijgen expliciet vrouwelijke vormen en ontwikkelen zich al experimenterend in hun smaak en stijl van kleden en in hoe ze zich presenteren aan de wereld.

Anderzijds toont het begrip aarderijpheid dat in de jongere de mogelijkheden geboren worden om zich tegenover de wereld te plaatsen en zich hiermee met vallen en opstaan te leren manifesteren als een zelfstandig oordelende

aardebuerger. Dit ontwakend innerlijke leven (of zoals Steiner het noemt: het vrijkomen van het astrale lichaam) gaat gepaard met uitersten in gevoelens; onzekerheid, eenzaamheid, ongeremdheid, overmoed, somberheid, uitbundigheid. Dit grote scala aan gewaarwordingen openbaart zich in alle heftigheid in het zich aandienende innerlijke leven en tekent zich af tegen de leegte of kilte die er nu ontstaan is in de afstand naar de wereld; de bezieling van de kindertijd is weggefallen en daarmee is een vanzelfsprekende beeldenrijkdom buiten bereik geraakt.

Polariteit

In de summier aanwijzingen die Steiner voor het tekenonderwijs gegeven heeft, pleit hij ervoor om in de 9e klas af te zien van het werken met kleur. De polariteiten van het zwart/wit en het licht/duister geven aan de ene kant de essentie weer van de ontwikkeling die zich innerlijk voltrekt, maar ook biedt de eenvoud van het werken in zwart/wit houvast en een overzichtelijk kader.

In het leren hanteren van licht en duister, ontmoet de leerling de werking van het licht en krijgt hij/zij de mogelijkheid om zich te scholen in het hanteren van zowel de uitersten als van de nuances. Hoeveel grijstonen zijn er wel niet te maken tussen de extremen?

Zoals het tijdelijk uitsluiten van uiterlijke kleuren, de mogelijkheid geeft om de kleur van de innerlijke nuance te leren hanteren, zo geeft het werken naar de waarneming de mogelijkheid om het eigen oordeel te toetsen aan de feiten van de werkelijkheid. Door oog-handcoördinatie te oefenen,

worden de innerlijke en uiterlijke wereld verbonden. Ook zal de leerling ervaren dat in de gebondenheid van het weergeven van een bestaande werkelijkheid het eigene van het handschrift toch naar voren komt en zijn of haar individualiteit dus automatisch een plek krijgt.

De leraar geeft heldere, eenvoudige opdrachten. Het verkennen van verschillende materialen en technieken, het schetsen en tekenen naar de waarneming, het werken met thema's en reeksen (3-luiken, metamorfosen); alles is bedoeld om de jongere handvatten te bieden om zich geleidelijk aan met steeds meer trefzekerheid kunstzinnig te kunnen uiten. Ook is het aan de leraar om aan te dringen op het hebben van vertrouwen in de "eerlijke kunstzinnige daad" om de waarde van het eigen handschrift te leren zien. Ik vraag de leerlingen altijd om het werk te ondertekenen en te dateren, terugkijkend kunnen zij de ontwikkeling zien die ze doorgemaakt hebben.

Vrijheid

Regelmatig vragen leerlingen om de vrijheid iets te tekenen wat ze zelf willen, een eigen opdracht. De keren dat ik daarop ingegaan ben, hebben meestal tot een zekere teleurstelling geleid; het werk zag er opeens veel kinderlijker uit dan ze wilden, of er bleek niet genoeg vaardigheid voorhanden om uit te drukken wat ze wilden; eigenlijk werden juist de leegte en onzekerheid benadrukt. Totale vrijheid, vraagt een zelfkennis en wilsinzet die in wezen nog teveel gevraagd zijn. Juist in de geleide opdrachten leren ze de vrijheid kennen

in het spanningsveld tussen opdracht en inspiratie; vraag en antwoord. Tenslotte zullen ze in hun leven juist in dat spanningsveld zichzelf in vrijheid moeten leren manifesteren en liefhebben.

** Rudolf Steiner is de inspirator van het initiatief voor de Vrije Schoolbeweging; zijn menskundige aanwijzingen staan centraal in het leerplan zoals wij dat ook op onze school hanteren.*

Duits in de negende klassen

Sytze Rinsema

De vreemde talen zijn, als het goed is, niet vreemd voor een leerling van de Vrijeschool. In onder- en middenbouw zijn ze al met die talen vertrouwd geraakt. De nadruk lag vooral op het gemeenschappelijke: spelletjes doen, zingen, reciteren, toneelstukjes enz.

Vanaf de 9e klas denken, ervaren, oordelen leerlingen individueel. Ze willen weten wat ze eigenlijk zelf kunnen. Ze hebben nu het analytisch inzicht, waardoor ze zich de structuur van de taal echt eigen kunnen maken.

Tegelijkertijd is het spreken niet meer zo vanzelfsprekend. Maar als we in groepjes werken, valt de onzekerheid weg en is het juist leuk.

Hoewel er de laatste tijd veel verandert, ligt er nog een schaduw van het verleden over de Duitse taal en cultuur. In de 9e klas zetten we ons hier mee uiteen door het lezen van het boekje "Damals war es Friedrich" van Hans Peter Richter. Dat ervaar ik altijd als heel bijzonder.

Het gaat over twee Duitse jongens, waarvan de een joods is, tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Tenslotte nog een paar gedichtjes die in de laatste minuten

van een les ontstonden.

(Het zijn z.g. elfjes, bestaande uit elf woorden)

Frühling	Luft
Endlich da	Unsichtbares Etwas
Licht und grün	Fühle es manchmal
Ich liebe das sehr	Er verschwindet im Nichts
Leben	Seufzer

Diebstahl	Wütend
Oh nein!	Großer Ärger
Und mein Fahrrad	In meinem Innern
Wo wird es sein ?	Die Worte sprudeln heraus
Weg	Erleichtert

Ich	Sterne
Bin ich	Am Himmel
Ein kleiner Junge	Funkeln sehr schön
Bin fünfzehn Jahre alt	Neben dem gelben Mond
.....	Nacht

Geschiedenisperiode in de 9e klas

door Betsy Ranken

Het thema van de geschiedenis periode in de negende klas is “De nieuwe tijd”.

De tijd die volgt op de middeleeuwen en waarin de mensen de oude zekerheden die de kerk hen bood eerst langzaam maar later in een hevig tempo loslaten. Hierdoor zijn ze in staat onbevangen om zich heen te kijken en vragen te stellen die voorheen niet toegestaan werden. De leer van de kerk werd losgelaten en zo werd ook de gedachte verlaten dat de aarde het centrum van het heelal was. De platte vorm van de aarde kwam ter discussie. De mensen gingen lichamen bestuderen om te zien hoe ze werkten en hoe ze konden worden genezen. en ook de levensvragen werden opnieuw gesteld. De Heidense oudheid werd niet langer als verboden

beschouwd, bloot mocht weer worden afgebeeld en kunst produceren met het doel schoonheid te creëren en niet alleen vroomheid op te wekken was toegestaan. De levensvragen die de mensen zich in die tijd hadden gesteld en waar de kerk tijdens de Middeleeuwen een antwoord op had gegeven waar verder geen discussie over mogelijk was, werden opnieuw gesteld.

Revolutie!

Kortom, de mensen werden wakker en begonnen kritisch om zich heen te kijken en niet alles wat ze zagen beviel hen, een zeer herkenbaar gevoel voor een 9e klasser. De volgende fase komt voort uit de vragen die de mensen gaan stellen bij het gezag van de koning, kwam de macht echt van God en was alles wat de koning zei en deed daarom in wezen echt altijd precies wat God wilde?

Steeds meer greep de gedachte om zich heen dat de koning er alleen was om goed voor de mensen te zorgen en dat hij anders moest worden afgezet. Dan is het tijd voor “revolutie”. Zowel in Amerika als in Frankrijk wordt een koning afgezet die niet goed omging met zijn verantwoordelijkheid. Dit geeft de leerlingen een heel prettig gevoel, dat dit met veel strijd en ellende gepaard gaat doet daar zeker niet aan af.

Er gaat geen periode voorbij zonder dat iemand opmerkt dat hetzelfde eigenlijk geldt voor de leerkrachten en vaak is het nodig veel uit de kast te halen om een lokale revolutie te voorkomen.

Het op het toneel verschijnen van Napoleon die weer orde schept in de chaos is dan een mooi moment. Een gegeven dat de leerlingen hierbij aanspreekt is dat een mens zowel heel goede kwaliteiten kan hebben en daarnaast ook zo vreselijk wreed en laf kan zijn. In de “zwart-wit tijd” waarin de leerlingen zich op dat moment bevinden een heel boeiend gegeven. .

Deze geschiedenis periode sluit mooi aan bij de behoefte aan confrontatie met het gezag die de 9e klassers veelal hevig met zich meedragen en wordt door zowel de leerlingen als de docenten doorgaans als heel plezierig ervaren.

Eugene Delacroix 'La Liberté guidant le peuplé

*Ruim 25 jaar dé kwaliteit
in studiebegeleiding
Instituut Maltha is door de overheid
erkend als onderwijsinstelling*

**basisschoolleerlingen
&
leerlingen
voortgezet onderwijs**

Trainingen studievaardigheden
voor **leerlingen** uit groep 8 en de brugklas
&
ouder cursussen onderbouw en bovenbouw
"samen op één lijn met mijn kind"

Zeist 030-6913017 Bilthoven 030-2293579

Huiswerkbegeleiding

Studiecoaching

Privélessen

WWW.INSTITUUTMALTHA.NL

Oproep handtekeningactie voor Eliant

Beste ouders,

Of we nu "ja" of "nee" zeggen tegen een Europese Grondwet, wetten en regels uit 'Brussel' krijgen steeds meer invloed op het leven binnen nationale grenzen.

Wie zijn stem niet laat horen in de Europese organen – Ministerraad, Commissie en

Parlement – heeft weinig recht van spreken. Daarom hebben de belangrijkste internationale antroposofische koepelorganisaties zich aaneengesloten in een Europese Alliantie voor Toegepaste Antroposofie, ELIANT

Via deze Europese alliantie willen de koepelorganisaties in Brussel laten zien dat antroposofie en de daaruit ontwikkelde initiatieven, instellingen en bedrijven staan binnen de Europese traditie van menselijke waardigheid, individuele ontwikkeling en vrijheid van keuze in een pluriforme samenleving. **Daarom is een**

**gemeenschappelijk handvest opgesteld. Zie ook:
www.eliant.eu**

Door ondertekening van dit handvest kan iedereen die de toegepaste antroposofie een warm hart toedraagt en op Europees niveau wil ondersteunen dit persoonlijk aan 'Brussel' duidelijk maken. Bent u een voorstander van BD-landbouw, van vrijeschoolpedagogie, antroposofische gezondheidszorg, psychiatrie, gehandicaptenzorg en andere vruchtbare toepassingen van de antroposofie, dan is **dit de weg en het moment om dat met uw stem te bekrachtigen.**

ELIANT wil half juli 2007 een miljoen handtekeningen verzameld hebben in Europa. Wij willen als Nederlanders hierin ook ons aandeel leveren.

Met de te downloaden lijst kunt u in uw omgeving handtekeningen verzamelen en deze opsturen of faxen naar het onder aan de lijst genoemde adres. **Hierbij is het wel belangrijk om uw handtekening eenmaal te plaatsen en niet op verschillende lijsten!**

Uiteraard is alleen uw eigen handtekening ook fijn!

Deze oproep is tevens geplaatst op de website van de Antroposofische Vereniging in Nederland, zie www.antroposofie.nl

Namens de organisatoren alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Ron Dunselman (voorzitter van de Antroposofische Vereniging)

Kitty Steinbuch (secretaris van de Antroposofische Vereniging)

Danielle van Dijk (Dagelijkse Leiding Stichtse Vrije School)

Economie in de negende klassen

Wim Sinoo

Voor de meeste kinderen verschijnt dit vak voor het eerst in de 9e klas. Een half jaar lang volgen ze 2 vakuren per week en hebben ze ook nog 2 weken periodeonderwijs. De vakuren en het periodeonderwijs verschillen sterk in aanpak.

In de vakuren, die 45 minuten duren, begin ik bijna altijd met een actueel economisch onderwerp uit de krant van die dag. Dit past in de algemene pedagogische doelstelling van klas 9 t/m 12, om daar waar het kind innerlijkheid begint te ontwikkelen, juist ook interesse voor de buitenwereld te wekken. Actuele onderwerpen sluiten vaak aan bij hun belevingswereld, het betreft henzelf of het huishouden waar zij in leven. Abstracte economische begrippen die nog ver van hen af staan komen zo dichterbij.

De leerlingen komen met persoonlijke ervaringen evenals de leraar vanuit zijn eigen biografie.

Leerinhouden die gebracht worden vanuit persoonlijke ervaring werken nu eenmaal het sterkst.

Na een kwartier komt het boek op tafel met duidelijk gestructureerde inhoud. Of ik leg de inhoud van een hoofdstukje klassikaal uit of we lezen samen.

Basisonderwerpen als welvaart en welzijn, kopen en betalen, inkomen, sparen en lenen, omgaan met geld, productie en bedrijfsleven passeren de revue. Naast het leren van begrippen moeten ze ook tabellen en grafieken leren lezen en interpreteren. Ook op de rekentaal wordt een beroep gedaan. Juist die combinatie van abstracte taal en rekenen in één vraagstelling maakt het voor vele kinderen een zware bevalling. Ik ervaar het als een ware geboorte.

Aanvankelijk is het mopperen en vechten tegen een soort onwil om je er werkelijk mee te verbinden, geleidelijk aan krijgen ze er meer vat op.

Het laatste kwartier van de les wordt zelfwerkzaamheid verlangd en moeten ze de opgaven maken die horen bij het net behandelde hoofdstuk. Die zelfwerkzaamheid is samen met de proefwerkresultaten ook een graadmeter voor de leraar om te zien of de leerling het gewenste niveau vmbo-t, havo of vwo wel aan zal kunnen na de 9e klas.

Het periodeonderwijs is vooral gericht op het bedrijfsleven en de voorbereiding op de 2 weken winkelstage die ze in de 9e klas doen. Welke houding wordt er van jou verwacht in een winkel, hoe word je klantgericht en klantvriendelijk, wat is dat: commerciële communicatie? We gaan weer winkeltje spelen, maar dan met kennis van geprofessionaliseerde verkoopsgesprekken. In groepjes van 2 à 3 wordt geoefend en aan het einde van de les gepresenteerd. De andere leerlingen beoordelen de verschillende fases in het verkoopsgesprek en noteren dat op een evaluatieformulier. Hoe verliep de ontmoeting, welke vragen werden hoe gesteld om de klant te laten praten en zijn behoeften te leren kennen, hoe werd informatie verstrekt, hoe werd de klant bewogen tot het nemen van een koopbesluit, hoe werd afgesloten? Niet dat ze dit allemaal in hun stage hevig zullen meemaken, maar het geeft bewustzijn van houding, spraak, sociale vaardigheden. Zo komt de economie waar je dagelijks in staat wel heel dichtbij.

Uitnodiging

Het laatste avondmaal, Leonardo da Vinci.

Inspiratie voor de paastijd? “Zie, ik maak alle dingen nieuw”.

Dinsdag 27 maart: “Christus en zijn betekenis voor mens en aarde.

Lezing door Frans Lutters

“Is er een relatie tussen het hoge zonnewezen uit de oude culturen en de Christus?”

Dinsdag 3 april: “Het Christusbewustzijn”.

Lezing door Danielle van Dijk (de stille week).

“Wat is het geheim van de opstanding en hoe kun je Christus in de huidige tijd ontmoeten?”

Frans Lutters en Danielle van Dijk zijn docenten kunstgeschiedenis, respectievelijk literatuur op de Stichtse Vrije School. Zij laten zich inspireren door de antroposofie.

Aanvang lezingen: 20.00 uur in de kleine zaal van de Stichtse Vrije School
19.45 uur zaal open, koffie/thee en paaseitjes.

De lezingen in de paastijd zijn gratis; vrijwillige bijdrage welkom.

Mededelingen van de Dagelijkse Leiding

Door Sven Boogert

Personeel

In het vorige stichter bericht berichtten wij u over het zwangerschapsverlof van drie van onze medewerkers. In dit bericht kunnen wij u mededelen dat mevrouw Clarisse de Jongh op 8 februari j.l. bevallen is van een zoon, Merijn Doeke.

Wij kunnen u ook melden dat het gelukt is een vervanger te vinden voor de lessen van mevrouw Hella Heijbroek die nog niet vervangen werden. Hierbij heten wij mevrouw Evelyne Bruil van Harte welkom. Zij is vlak voor de krokusvakantie met de lessen begonnen.

Mevrouw Els Kling is nog herstellend van haar operatie. Zij is zo nu en dan op school, maar kan haar werk als remedial teacher voorlopig nog niet op zich nemen.

Wij wensen mevrouw Kling en mevrouw Heijbroek veel sterkte en voorspoed bij hun verdere herstel!

Op de vacature muziek is er door een aantal kandidaten gereageerd en het verheugd ons dat mevrouw Hannah van Tilburg vanaf 5 maart de muzieklessen in klas 8b en klas 8c zal gaan verzorgen. Welkom.

De vervanging van de lessen van mevrouw Kommerien Broderick zullen mevrouw Carolien van Geertsom en de heer Remi van Osch op zich nemen. Beiden van harte welkom.

Stichtse
Scholengemeenschap
Vrije School
voor Voortgezet Vrije Scholendoevend

Socrateslaan 24, 3707 GL Zeist, telefoon 030 - 692 30 54, fax 030 - 693 35 32